

BESLUT

2019-10-14

Dnr: 19/01598

SAKEN

Rapport, SVT1, 2019-05-04, kl. 19.30, inslag om att trötthet hos bilförare orsakar olyckor; fråga om saklighet

BESLUT

Inslaget frias. Det strider inte mot kravet på saklighet.

INSLAGET

Inslaget handlade om att många trafikolyckor orsakas av trötta bilförare. I påannonseringen sa nyhetsuppläsaren följande.

Att vara riktigt sömnig och köra bil är lika farligt som att köra bil berusad och många olyckor orsakas av trötta förare. Och för att visa hur man påverkas som bilförare när man är trött har SVT:s programledare [personnamn] fått testa just detta.

I inslaget som följde testade programledaren sin körförmåga efter att ha varit vaken i ett dygn. En forskare som intervjuades sa att en person som kämpar för att hålla sig vaken är på en nivå som motsvarar mellan 0,5 och 0,8 promille alkohol i blodet. Speakerrösten sa bland annat följande.

Trötthet har lett till många allvarliga olyckor, till exempel bussolyckan i Sveg då tre barn omkom. För när vi är trötta försämras våra kognitiva förmågor dramatiskt och vår hjärna stänger delvis ner. Vi kan drabbas av mikrosömn eller lokal sömn, då man är vaken, samtidigt som en del av hjärnan faktiskt sover.

Samtidigt visades bland annat en bild från olycksplatsen i Sveg. Därefter visades att programledaren tvingades avbryta efter en timmes körning på grund av trötthet och analyser från forskaren presenterades.

ANMÄLNINGARNA

Anmälarna är sammanfattningsvis kritiska till att det i inslaget visades bilder från en bussolycka som skedde i Sveg och att olyckan användes som exempel på att trötthet orsakar trafikolyckor. Anmälarna anför att den aktuella busschauffören blev frikänd i tingsrätten för att ha varit vållande till olyckan. Enligt en anmälare hängdes han ut som skyldig till den.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Television (SVT) anser att inslaget överensstämmer med kravet på saklighet och anför i huvudsak följande.

För att illustrera att trötthet i trafiken ligger bakom många olyckor valde redaktionen den uppmärksammade olyckan i Sveg. Som researchunderlag för att det var just trötthet som var en förklaring till olyckan i Sveg fanns bland annat Haverikommissionens rapport om hur olyckan gick till. Haverikommissionen gjorde en trötthetsanalys och skrev bland annat att föraren med största sannolikhet var påverkad av trötthet.

Även i domen från tingsrätten i Borås konstaterades att trötthet var en orsak till olyckan. Föraren friades dock eftersom det inte gick att bevisa att han varit oaktsam då han hade vilat innan och ätit samt att han följt arbetsgivarens instruktioner.

SVT vill påpeka att inslaget inte handlade om skulden för olyckan i Sveg, utan om hur trötthet påverkar bilkörning. Eftersom det är konstaterat att föraren var trött och att det påverkade hur han körde bussen menar SVT att exemplet från Sveg var relevant för det inslag som *Rapport* publicerade.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SVT ska utöva sändningsrätten sakligt och med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet). Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

Granskningsnämnden får pröva en fråga om intrång i privatlivet endast om den person som berörs skriftligen medger det. Busschauffören har inte lämnat sitt medgivande.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Inslaget handlade om hur trötthet påverkar bilkörning. Granskningsnämnden anser att SVT visat grund för det påståendet som gjordes om vilken inverkan trötthet hade vid bussolyckan i Sveg. Inslaget strider inte mot kravet på saklighet.

Detta beslut har fattats av Malin Bonthron, Ulrika Hansson, Clas Barkman, Berivan Yildiz, Malin Bergström, Bo-Erik Gyberg och Gunnar Springfeldt efter föredragning av Johannes Wik.

På granskningsnämndens vägnar

Malin Bonthron

Johannes Wik

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.